

Наталка ФУРСА – сучасна українська поетка, прозаїк, перекладачка, член Національної спілки письменників України й Асоціації українських письменників. Народилася 15 жовтня 1964 року в місті Полтаві. Закінчила Ромоданівську середню школу на Миргородщині, факультет журналістики Київського державного (нині національного) університету імені Т. Г. Шевченка. Працювала кореспондентом яготинської районної газети, молодшим науковим співробітником Яготинського історичного музею, від 2005 року – літературний консультант Полтавської обласної організації НСПУ. Нині живе в селищі Ромодані, займається творчою діяльністю.

Авторка збірок віршів «Окрик» (1993), «Дар Любові» (1997), «Страсті по Страті» (2000, 2001), «Необлітане небо» (2002), «Нічого, крім повторень» (2004), «Пилок і пил» (2015), книги малої прози «Зінське щеня» (2017), численних публікацій у періодиці, літературних збірниках і на сторінках мережі Інтернет.

Творчість Наталки Фурси позначена високою культурою письма. Її думки – оригінальні, глибоко філософські, подеколи з психологічним зануренням у характери та стосунки людей, образи – сміливі, емоційно яскраві.

Пропонуємо читачам «Рідного краю» нові поезії літераторки, котрі, переконані, невдовзі стануть осердям її чергової натхненної книги.

Пропонуємо читачам «Рідного краю» нові поезії літераторки, котрі, переконані, невдовзі стануть осердям її чергової натхненної книги.

* * *

Квітневе сонце вигризає тіні,
квітневі хмари сіють з рукава...
Якби ви знали, крізь яке каміння
ростуть мої непрохані слова.

Зима мовчала – скелею над світом.
Весна кричала – краплею роси.
Якби я знала, де мені подітись,
аби води у снігу не просить.

Дні спотикались на гладких дорогах,
а мить перелітала і яри...
Якби ви знали, як прошу я Бога,
коли Він каже серцю: говори!

Слова терзають, наче злидня – діти.
Терзає тиша – митями всіма.
Якби ж я знала, як мені радіти
дарам, які випрошую сама!..

Росте трава – і вже не пахне кров'ю.
Згусає кров – не зеленіє тромб...
Якби ж ми знали ту єдину мову –
одну на двох і зрозумілу двом.

* * *

Січень грів різдвяні свічі –
віск освячував рукав...
Березневий чоловіче,
чом ти березня чекав?

Лютий дрова в хату зносив –
закипала і смола.
Та душа, як пізня осінь,
все нагрітись не могла.

А в останні дні зимові
з милосердної руки
ти засіяв теплим словом
всі застуджені кутки.

Промінь стукає в віконце
довгим пальцем золотим:
дай я витру краплю в очі –
всі сніги стопила ти.

Всі дощі ковтнула річка,
розговілася – без меж...
Березневий чоловіче,
що ж ти в квітень не ведеш?

* * *

Добре – в промінні, і добре – у тіні дерев.
Добре – під дахом, і добре посеред мрев,
добре з дощем, і в снігах, коли є вогонь...
Та якщо я спинюся – хтось у мені помре,
або стане страждати
від надміру чогось одного:

сонця, що звичне скло розпече до лінзи –
і спалить траву, дорогу й усе довкруг;
темряви, що ошкіриться диким лісом;
простору, де безкрилим не треба й рук;

води – бо, ставши потопом, не дасть і дихати;
вітру – бо в гніві не милує і кісток;
тиші, що й горло розірве німими іклами,
серця, з яким не виживе більш ніхто...

І той хтось шепоче: рухайся невловимо –
грайливим сонячним зайчиком, вітру пальчиком,
краплею, що в океані стає незримою,
словом, що міниться літерами і значеннями...
Жодних коренів, жодної тверді, жодних координат.
Хочеш жити – зникай не зникаючи і втішайся,
що ніхто і ніщо не уразить тебе ані з-під, ані з-над –
бо нікому й нічому ти не даси ні причин, ні шансу...

Та продовжуй любити – якщо не розгубиш чим –
це маленьке добро під сонцем і добро під тінню,
під похиленим дахом і під дощикою, що вночі
проникає в траву і освячує гриб осінній.
І росте той малюк – скільки може – і жде ножа,
не твого, так чужого, а ні – то всихає смирно...

Й не кажи, що тобі маслючка отого не жаль,
бо йому сам Господь не жалів золотої смири.

* * *

Усі вірші збулися. Сьогоднішні збудуться завтра.
Боже, рота зашиї мені, руки мені відрубай, –
щоб не сміла ні слова лихого у світ проказати:
вже і хмелю – по вінця, і реготу – через край.
Вже і гніву – по війну, і крові – по горло й губи,
вже і шансів – як петель, а в'язу немає кінця...
Цей годинник заведено, мабуть, лише на згубу,
бо півнів на закланні змінила дурна вівця.

Вона зветься «надія». Вона вже давно без вовни.
Йде оракулам в руки, натомлена від погонь,
бо, одбившись од гурту, прибилась лише до слова –
до безрідного слова, що любить лише вогонь.
Що вона їм розкаже? Що за неї розкаже тіло?
Що повідає кров – тим, хто віри і їй не йме?..
Місяць вип'є червоне, залишиться вишкір білий –
в чорну ніч, крізь яку тільки вітер холодний дме.

СПОГАДИ ПРО ЗИМУ

Половинку першу – розтоплю, аби Лету налити,
бо мілка і застоюна – не тече, починає хворіти.
Ні сховати в такій, ні втопити – одна морока:
сонні броди в'язкі, і лише до пояса,
руки мацають коло,
очі бачать не далі кроку...
Чи сльозами моїми у неї душа загоїться?

Половинку другу – на сонці, як бруньку, вигрію,
чи як пташку сердешну, що рано вернулася з вирію,
чи як пташку оту, що до вирію не дісталась –

впала, сонна, у вир, коли вир той каявся:
не приймаючи жертв,
викидав з себе ікла й жала –
і вертав у життя навіть тих, що блудили з Каїном...

Сонце байдуже світить між винними і невинними.
Хлопчик-березень грається-тішиться половинками:
щось розкришує в воду,
щось, як глину, стуляє докупі,
мастить небом густим,
прикрашає пахкими травами,
й зігріває в долоньках – аж поки його заступник
заквітчає усе, що відплакало й відкривавило...

ІЗ ЦИКЛУ «СВІТЛИНИ З АЛЬБОМУ»

* * *

Передчуття тривоги – ще не страх.
Передчуття стихії – ще не буря.
Ще сни прозорі, ще у небі птах,
іще вітри не піднімають куряв...

Ще погляд не ховається у тінь.
Ще пальці не відсажуються лячно.
Ще всі слова доступні та прості,
довіриливо звучать
і однозначно.

* * *

Цей сніг не перележить зиму.
Та все ж летить!
Та все ж – летить...
Такий беззахисний, як ти,
коли стоїш
перед дверима...

* * *

Як добре, що нічого не було –
ні грому, ні веселки, ні образи –
за те, що потолочено зело,
за те, що і ніколи, і ні разу..

...і тільки спогад скинеться крильми:
Предславинська.
Дев'ятий поверх.
Чисто.
П'ємо вино, читаєм вірші ми,
і зорі відтираємо до блиску...

* * *

Я так скучаю за тобою,
як небо зимне – за грозою,
як гілка гола – за листком,
земля промерзла – за травною,
купальська хвиля – за вінком...

Я так скучаю за тобою...

Я так сумую за тобою,
що хмара точиться сльозою,
що в'яне лист дочасно, й ніч
морозу раннього рукою
хрести малює на стіні...

Я так журюся за тобою...

ЗГАДКА

Це десь тут. Із оцього місця
ми з тобою штовхали обрій.
Пам'ятає неповний місяць,
що не вийшло нічого доброго, –
він налився тоді по вінця.

Сірий камінь, трава пожухла –
їй дощі не дають напитись.
Та й під каменем – твердо й сухо.
Де ж узятися тій криниці,
від якого святого духа?

Навіть вітер не хоче вити
і в пісок розтирати камінь.
Лиш на обрії ще відбитки,
і від того – й на сонці плями...
Та вже завтра їх ранок витре –
у світанків коротка пам'ять.

* * *

Іди собі, а я собі сама
звікую вік як хочу, а не мушу.
Густий бур'ян ромашку не задушить,
густа трава не заховає мак.
Щось відпущу на волю – так, то й так,
а щось переламаю об коліно.
Якщо поранюся – ніхто не винен.
Є подорожник, деревій і... мак.

Є подорожній, дерево і дах,
є кава, щоби ранок пригостити,
і є робота – щоб її робити,
і кішка – то чорнильна, то руда.
Не горда. Чую: як же ми без вас?
Ну, як і ви без нас – нічим не гірше:
ув однині – по норах і по тишах,
коли один не множить на два,
чи в множині – у дзеркалах небесних
і звужених зіницями криниць,
або у снах – коли приходять сни
і залишають опіки тілесні.

Любов – вона завжди чомусь війна.
І дуже тихо в полі після бою,
бо переможець мириться з собою

і ворога уже не проклина,
а йде собі – по сонцю та дощу,
і відпускає світ увесь від себе,
і мене у пучках перебиті стебла,
які кричали в душу: – Не пущу!

ЗРАДА

Я зраджувала віршам – із тишею,
з мовчанням довгим і з німотою,
з коханням і його сліпотою,
і навіть з бур'янами та вишнями.

Просила: – Киш! Не квіти – не застуйте!
Як гарно п'ється сонце з дощами!
І стільки світла в темних прощаннях,
що й чорні ночі кішкою ластяться...

Водала: – Геть! Роботи по горлечко.
Люблю її – то ж більше не мушу.
Земля мені вибілює душу –
і квітка й плід до рук моїх горнутья...

Роки стискали кола окрадені.
Луна не знала, що повторити, –
бо ж ні пісень нема, ні молитви
у тій душі, що тішиться зрадою.

Стискали днини мідними кільцями –
і зеленіли в чорній оправі...
А золото – предвічне, криваве –
лилося з горла повного місяця.

І кидало в мій світ кістку гостру,
щоб кола й кільця ті розірвати.
Бо вимагало іншої зради –
за правом сили і первородства.

ДО ЦИКЛУ «ЗБИРАННЯ ПАЗЛА»

1

скінчилось поле а летіти треба
вітри у брами стукають лобами
гексаметри доріг ламають стрій
віджилі крони не вростають в небо
бо корені гниють у лоні пам'яті
і рід пізнавши проклинають рій

гуде землі жалючий жовтий вулик
у стільниках труди залиті воском
не творять мед – бо марить храмом віск
маленькі жертви у руках послуних
зійдуть димами в банні високості
високості віддавши важкість сліз

скінчився вітер – тут тепер назавжди –
батіг не прагне підганяти мертве

обвисла стежка згадує хребет
хтось прийде завтра
чи не прийде завтра
свідомий марноти сліпого лету
і сліпоти якою жалить мед

2

на цій землі схолюй – до крижини
на цій землі розталій – до потопу
шукає хтось не тверді а тепла
малий Христос не хоче бути Сином
а квітки кров не хоче зріти в опії
але ростуть народжені тіла

кипить живе – щоб накупало мертве
і твердне в кремінь нерозчинний осад
і стінки часу твердю прогриза
шипить в дірі роз'ятрена відвертість –
і парою над казанком голосить
і набирає зрілості гроза

та цій землі ще не розбитій громом
та цій землі що не святилась блиском
вже сніться перші рай-дуги й мости
малий Христос уже шукає дому
і мріє про підвішену колицку
а сволюку вже маряться хрести

3

життя – як теча в Божім казані
що цілість Божого вкриває ржею
і мертвим називає неживе
та прагне застигань у кожнім дні
і в'язкості зі світом – тобто глею
а ще – пізнати низ і стати – верх

повзком угору в теплій шкурі змія
ривком у небо на підпірках крил
тяжіння тіла рве попруги духу
і вітер не уярмлений у мрії
не навчений з живими говорить
їх повертає в звичне русло руху

тече все нижче й глибше теча днів
глей висихає
твердь фільтрує воду
що парою пізнала вись і лет
життя – це теча в Божім казані
що рухом долу пізнає свободу
а землю творить щоб пізнати смерть

4

коли я ще не знала нічого про крихкість камінних ден,
і про твердість боліт, і вагбту легкого неба,
про святу сліпоту, яка ніч загортає в сліпучий день,
і про грішні прозріння, що родять хлібами на чорних
стеблах...

коли жодна любов ще не звалась любов'ю, а навпаки,
а ненависть нікого іще не учила добру та ласці...
коли крила носили лише метелики та пташки,
а хороше ставалося з кимось чужим, та і то – у казці,
де весь світ починався зі світла, а все, що до,
називалось птьмою, безплідною й неживою...
коли промінь вбивався в птьму оту, як гвіздок –
чорний теж і, незмінно, гарячою головою...
коли та голова закипала питаннями, як казан,
коли зносило верх і летіло в геєну днище...
коли я всім кричала, що – проти, й ніколи – за,
бо не знала різниці між сходженням і кострищем, –

отоді я було ще не я – а незнаний Ти,
тобто хтось, кого треба знайти іще і назвати,
розпізнавши різницю між падаги – і рости,
між любити – й страждати, між дихати – і вмирати...

5

і коли я збрала докупи розхристані ночі й дні,
що мінялись місцями та вислизали з пальців,
і коли я дізналась, як любить землю холодний сніг
і водночас траву, що його на росу перетворить вранці,
а вона – любить попіл на місці згарищ і диких страт,
бо ж вертається завжди – зшивати рани і заживляти,
я подумала: Боже, яка ж це цікава і вічна гра –
розсипати усе і збирати, від аз до ятя,
і малесенькі літерки зрошувати – в слова,
притуляти квітку до каменя, пил – до зірки,
щоб задихала в руслах пошерхлих вода жива
й зашептала до Тебе і світу свою говірку...

6

і тоді я сказала: о Боже, які ж ми, мабуть, смішні
у бажанні усе стулити і притулитися...
Ти ж, великий, вміщаєшся легко в малій мені,
зібраний воедино в своїх трьох лицах.

* * *

Стебла, в ріст!
А корінню – гнити...
Нічого нового, нічого ефектного:
приміряють краватки вчорашні діти,
шиють костюм дерев'яний – мертвому.

«Життя триває» – банальніше тризни.
Луна розносить і гімни, і лайки.
Угноєну грядку звемо вітчизною,
Украдене море вертаємо чайками.

Бадилля, віддавши задарма працю,
маскує дощем довгий шлях додому –
у ґрунт, де холодні кістки козацькі
втїшаються спокоем і невідомістю:

недосліджені, в музеях не виставлені,
етикетками не марковані,

не захвалені і не висміяні,
як належить, смертю впокорені.

Найліпша доля!
А корінню – гнити,
щоб твердь ставала м'якою й творчою...

Чим допоможеш щасливим дітям,
яким дорослішати не хочеться?

* * *

Казав мені батько: – Викручуйся, ти ж у мене!
А мати казала: – Ти назирці в світ іди...
Ховається змійка зелена в траві зеленій,
і стежка крива, хоч і тягнеться до води.

Казали бабусі: – Змиряйся і приміряйся,
бо сильних багато, а в тебе ж нема чобіт...
Ту мудрість святили червоні та чорні рясини –
і сірим ставав для бабусьок весь білий світ.
І байдуже, словом яким їх самих повчали
прапра... – раз не вмерло із ними знаття оте:
зелена трава проростає крізь всі печалі,
зелена вода у ставках аж до дна цвіте.

Похилені верби розчісують тую воду,
і гладять сумирні голівки дрібних могил
вітри – коли добрі, а в гніві – по душах ходять,
по душах отих, що ніколи не мали крил,
а тільки хрести, що і досі стримлять із тіла,
по душах, що в світ проростають хіба зелено,
по душах, яким так ніколи й не стало біло,
й небесно не стало – бо сонячно не було...

Весна розшиває яскравим старі знамена –
цвітуть проти неба надії й короткі сни.
Ховається змійка зелена в траві зеленій...
Змія ж обдирає і душу – об валуни.

* * *

Чи зреклася бога, чи вкрала
у нього корону? –
Ангели крильми забивали
чорну ворону.

Ангели сліпучі, аж сніжні,
пір'я не шкодуючи ніжне...
Та зробилось небо червоним,
як убили чорну ворону.

Я не знаю їхньої правди
і знати не хочу.
Як я розпізнаю їх завтра –
в темряві ночі?

Чи на мене зглянеться темінь,
загула у крилах? –
Бо живе у домі моєму
ворона біла.

Пір'ячко сліпуче, аж сніжне,
очі майже чорні, як вишні...
В світі, де вже й небо червоне,
чим спасешся, біла ворона?

ДО ЦИКЛУ «ПОРАДИ СОБІ САМІЙ»

* * *

Ти ж не ворог собі? Не вір
клятвам, скаргам і снам пророчим.
Ходить назирці чорний звір.
Білий звір зазирає в очі.

Страх програє найлегший бій.
Не дивись, як у прірву, – в землю.
Це не в неї – це у тобі
дві півкулі: чужа і темна.

Сонця в темряві не проси,
раз не маєш своєї ласки...
Три зароки – як три ікси.
Три поради – і в кожній пастка.

Та, упитий святим вином,
навіть місяць із високості,
в море входячи, йде на дно,
як невіруючий апостол.

* * *

Мій білий ангеле, мовчи:
ми так багато говорили,
коли я плакала вночі
у тебе, рідний, на плечі,
і сльози капали на крила...
Тепер вони уже не білі,
та й ти стомився, відпочинь.

Мій чорний ангеле, німуй –
бо так вже склалося між нами:
ти не лишав мене саму –
стояв, загорнений в п'їтьму,
та простягав не хліб, а камінь,
щоб я трималася руками
чи кидала його в юрму.

Мої обидва – й не мої,
бо не догледіли ні в чому:
я маю сов і солов'їв –
вони покинули гаї

й тримають варту – білу й чорну,
і сірий ангел відучора
позичив крила їм свої.

ІЗ ЦИКЛУ «КРАПКИ І КОМИ»

* * *

Центр ніколи не буде
тут, де ти.
Ти ніколи не будеш
там, де центр.
В центрі – крапка, якій вже не треба йти,
та вона не здогадується про це.
В центрі – тиша,
зіницею в урагані,
та зашкалюють прилади зусібч.
Розповзається смерть,
мов квітуча рана,
що призначена центрові – не тобі.
Всі околиці –
стоптані та покраяні –
серцевину розкручують,
мов яйце...
А по лавці біжить мишеня
і, граючись,
розбиває його –
і руйнує центр.

* * *

Приземлилася. Роззирнулася.
Крила скинула. Поповзла...
Не чіпайте її на вулиці,
в середмісті чи край села.
Не дивуйтесь, коли ошкіряться,
спину вигне, як букву zed.
Як захоче – й зі шкіри вирветься,
в душу каменя заповзе.

Ані вилами, ані жалями –
не торкайте той голий нерв...
Вона любить вас тільки жалом і
легкодухістю своєю кляне.
Бо не верне вже неба й силою
і не втішиться більш ніде,
бо не може любити крилами
вашу землю і свій Едем.

* * *

Яка різниця, що нас робить світлими:
чи день,
чи ніч?
чи ніжний сон з яскравими позлітками,
чи ранній сніг?
чи цвіт, якого в травні не морозили,
чи Спас і мед,

чи листя жовте,
чи тумани росяні,
чи нагла смерть?

* * *

Усі дива я висівала в пам'ять,
а решту – утопила в зимній Леті...
І ця весна не лишиться із нами –
блудити піде далі по планеті.

Та сходять пустоцвіти, наче вірші, –
й душа дитям вертається із неба...
То прориваю – щоб цвіли пишніше,
то підіймаю перебиті стебла.

Плодів не буде – облетять за тиждень.
зрадливі вчора – ошукають знову:
розділять рідних – на чужих і ближніх,
та додадуть любові –
до любові.

* * *

Промінь то падає вертикально,
то лягає повздовжки і не пече...
Я у тебе сонечко вчора вкрала,
що присіло погрітися на плече.
Ти його й не бачив – тобі не треба.
Ти дивився тоскно у бік дощів.

Я йому сказала:
– Вертайсь на небо –
тут ось-ось почнеться сезон плащів.
Відлітай, бо у холоду пальці грубі.
Відлітай, бо сніжинки візьмуть на сміх...
А воно на криниці старому зрубі
заховалось у гурті поміж своїх.

Я сказала тобі:
– Глянь! Це справжнє диво:
стільки сонечок разом – пожар в очах!..
Ти поклав на цямрину аж чорну сливу:
– Отже, буде ще тепло, – і день процах...

А назавтра почався сезон на шуби,
а позавтра – на ковдри,
і в день сліпий
я уже не побачила їх на зрубі,
і з тієї криниці не стала пить.

ВІДЛИГА

Сльозливий січень зиму зводить.
Ідуть дощі – дрібні й криві.
Росте трава – в таку погоду
годиться сходити траві
й не сумніватись в аксіомі:

світ розкисає – то ж пора...
Вона довірлива, як спомин,
що у майбутнє зазира
із пам'яті – і щиро просить
у сонця ласку, хоч малу...

Безжально вчитимуть морози
її – не вірити теплу.

* * *

Ми будемо ще жити й жити –
вивірюється довго плоть...
Колись ми станем – діти-квіти,
і привітає нас Господь.
Чола торкнеться вишній промінь –
не загойдається стебло,
і ми повернемося додому,
де нас так довго не було.
Пітьма відступить, наче ватра
од сонця, що і так цвіте, –
і зійде завтра, світле завтра,
обіцяне для всіх дітей.
Петро прочинить райську хвіртку:
– Заходьте! Вишні... молоко...
Бджола, закохана у квітку,
згрішить тоненьким хоботком, –
і, прощена, підніме ношу,
щоб сотворилися меди...

Ми будем діти – доки, Боже,
Ти молодий.

* * *

Єви вмирають на цій землі –
мабуть, із ласки Божої.
Вічно страждає вічна Ліліт –
та, що в Адамі кожному.

Мрія і помста, докір і стид
тих, що слабкі й стрижені,
тягнуть любові земні хрести
й просять любові Божої.

З ними згинає й вона хребет –
зрадивши волю й небесний лет
ради Адама гоного, –
та, яка райськими робить сни,
та, що готова платити за них –
без милосердя Божого.

* * *

Наше життя стало усе – література,
отой гіпертекст, про який прогули всі вуха.

Ти живеш у моїх пробілах, я – у твоїх купюрах.
Ненаписане теж існує, – ти знаєш, хто все це слухає.
Наше життя, що не стало життям – ми не дали йому тіла,
живе без нас – десь, де немає «нема», де нас ніколи
не буде,
там, де зачаття мої не зачаті, діти, яких не родила,
там, де щоночі мене ти любиш... а це вже – завжди
й усюди.

Цей текст ніколи не буде явлений загорнутим у пелюшку.
Цей текст не читає ніхто, бо більше нема посвячених.
Бо неможливо зчитати до титли навіть тіло, а я ж...
про душу,
чи про щось таке, чого моє тіло не знає і не означає.

* * *

Крові-любові з роздертих жил,
сліз солодких і вин...
Хлебче найбільше той, хто не жив, –
а іншим казав: живи!

Спраглий чужого, пустий, як глек,
він не винен ні в чім, –
його зліпили таким, але
не сказали: мовчи!

А той, хто сказав: дай напитися всім! –
не поскупився й сам:
улив у мене сто голосів –
і в кожному воскреса.

* * *

Не кожен Савл може стати Павлом,
та Бог простить...
Ти хоч бачиш, мій любий-славний,
мої хрести?
Гладиш волосся, цілуєш очі,
та навзаєм
долі моєї не хочеш, а хочеш
їсти серце моє.
Хочеш душу мою – мов хлібину,
що вже крізь вогонь пройшла...
А ти розгризи хоч одну зернину,
що в жорнах ще не була!
А втім, не треба... Сама розламаю.
Бери – живи!
Хай допоможе тобі мій окраєць
пройти рови,
здолати мури, чи щоб там ти прагнеш,
яких перемог...
І хай освятить тобі твій прапор
мій дуже терплячий Бог.